

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VI. Attexuntur quædam circa Immaculatam conceptionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

decreti creare nisi in Sole, Sol tamen non esset causa creationis.

VIII. Quod præcesserit scientia conditi- nata non facta ut peccatum alio modo quam concomitantem se habeat ad adventum Christi.

Dices: Præcedit scientia conditionata per quam novit Deus, si homo ponatur in talibus circumstantiis, fore ut peccet, & egeat medico, unde eodem actu poterit velle permissionem vulnerum, & medicum. Respondeo, si velit comitantem, posse; si ut causam moralem & antecedentem, nego juxta supra dicta, nec enim vulnera conditionata egent medico, & consequenter nullus prudens potest velle absolute & efficaciter ut medicus artem suam exerceat, nisi prævideat causam illius artis, saltem si vulnera sint causa moralis movens ad medicum mittendum, ut Patres affirmant respectu Christi fuisse.

SECTIO SEXTA.

Attexuntur quædam circa immaculatam Conceptionem.

I. Singularis hujus, sicut dicitur in Virginitate privilegiis declaratio hic non est omittenda.

NON est hic animus plenum hac de re tractatum conscribere, variisque tum ab auctoritate, tum ratione ductis argumentis singulare hoc Virginis privilegium, gratiæ scilicet ipsi primo conceptionis instanti collatæ, ejusque à peccato originali immunitatem fusiùs prosequi, res namque per se volumus conscribere. Breviter ergo tantum viam ac modum adscribam, quo eximia hæc Virgo, non ab originali solum peccato, sed à debito etiam proximo illud contrahendi, fuerit exempta. Qui plura cupit adeat P. Salazar libro hac de re peculiariter scripto, Patrem etiam Suarez, Granado, Tannerum, & alios quosdam, apud quos rem hanc fusiùs discussam inveniet.

II. In primis vocari in debitum non debet utrumque Virgo singulari hoc privilegium habuerit.

Supponendum, Beatissimam Virginem sine originali conceptam fuisse, cujus contrarium vel publicè; vel privatim docere, Apostolicæ auctoritate est interdictum. Fundamenta hujus opinionis videri poterunt in Suario, Tomo 2. in tertiam partem, disp. 3. sect. 5. Vasquez, Salazar, & alii: unum idque ex præcipuis est, Beatam Virginem nunquam peccatum ullum veniale admisisse, ut docet Sanctus Augustinus lib. de Naturâ & Gratiâ cap. 36. & Concilium Tridentinum sessione sextâ, can. 23. aitque esse communem Orthodoxorum sensum, ergo nec contraxit originale: Probatur consequentia, tum quia lapsus in venialia peccata est proprius effectus originalis ob infirmitatem contractam ex defectu originalis justitiæ, unde S. Augustinus libro quinto contra Julianum cap. 9. Hanc tanquam bonam consequentiam deducit, Christus non fecit peccatum, ergo nec habuit ullum unquam peccatum, profecto enim, inquit, peccatum etiam major fecisset, si parvulus habuisset, ergo idem longè potiori jure dici deberet de Virgine. Deinde si propter honorem Domini, quem peperit, ut ait idem Sanctus Augustinus, non debuit vel minimo maculari Sancta Virgo veniali, multo minus maculari debuit peccato originali; quod est vera mors animæ, & veniali multo deteriorus.

Vna ex præcipuis rationibus cur B. Virgo peccatum originale non contraxerit, est quia nullum unquam peccatum, ne veniale quidem, admisit.

III. Sicut ex festo Nativitatis B. Virginis inferuntur fuisse bandum natam Virginem fuisse sine originali,

Secundò hoc idem probatur ex ipso festo conceptionis ab Ecclesiâ instituto: unde sicut Sancto Thomæ, Sancto Bernardo, Sancto Ildefonso, & aliis sufficiens erat argumentum ad probandum natam Virginem fuisse sine originali,

quòd Ecclesia festum de illius Nativitate instituit, idem similiter erit de Conceptione, quod festum, inquit Sanctus Anselmus in Epistola ad Episcopos Angliæ, non est verus amator Virginis, qui non celebrat. Deinde Concilium Tridentinum, declaravit non esse contra fidem beatam Virginem à generalibus Scripturæ, circa hanc rem, locutionibus excipere, æquè enim generales sunt locutiones Scripturæ de peccatis actualibus, ac de originali, ut non est homo qui non peccat. 2. paralip. 6. In multis offendimus omnes, Jacobi 3. cum ergo ab his excipiatur, non est cur excipi non possit ab aliis.

eam natam sine originali, ita expresso Conceptionis rectè inferuntur fuisse sine originali conceptam.

Certum etiam est Beatissimam Virginem verè fuisse per merita Christi redemptam, quod ut aliqui defendant, dicunt ipsam, licet originale nunquam contraxerit, sicut reliqui Adæ posterii, habuisse nihilominus debitum proximum illud contrahendi, quod nihil aliud est, quam eam peccasse in Adamo, & consequenter, quantum ex se esset jam determinatam ad habendum privationem gratiæ, nisi Deus eam in posteriori signo liberet. Hujus opinionis est Suarez citatus, sectione secundâ, quam opinionem licet sæpè rogaretur nunquam mutare voluit, ut videre licet in tractatu de peccato originali, tum quòd non multum faceret ad honorem Virginis, & difficultatem insuper adderet maximam. Idem tenet Vasquez, & alii, qui dicunt, licet Beata Virgo per merita Christi præservata fuerit ne contraheret peccatum originale, debuisset tamen illud contrahere, nisi à filio fuisset liberata.

IV. Certum est B. Virginem fuisse per Christi meritum redemptam.

Alii tamen ad laudem Virginis spectare existimantes, ut non à peccato solum originali, sed à debito etiam proximo illius sit exempta, varios modos, quibus id explicari possit excogitaverunt, quorum hic aliquos afferemus.

V. Alii, non à peccato tantum originali, sed à debito etiam proximo illud contrahendi Virgine exemptam.

Pater Salazar de Conceptione Virginis, c. 24. tit hoc præstet sic signa rationis instituit: in primo, inquit, signo decrevit Deus varios homines, non generatim, sed in particulari producere: in secundo, Adamum caput physicum & morale eorum constituit, pactum quo cum eo inuit de gratiâ transfundendâ in posteros: in tertio ejus lapsum vidit, in quarto decrevit Christum redemptorem: hætenus nulla mentio de Virgine: in quinto, ergo signo, inquit Salazar, Beatam Virginem Matrem Christo præfinit, quæ proinde nullum debitum originalis contraxit, nec peccavit in Adamo, cum pactum in secundo signo positum non fuerit ingressa, sed solum incipiat in quinto.

VI. Primus modus Virginis à debito proximo contrahendi peccatum originale liberandi.

Hæc sententia ob multa difficilis est, primò, quia pactum illud non poterat tendere ad tales homines determinatos, quos pro eo signo videbat Deus futuros, cum multi ob merita Christi, & Sanctorum preces nascantur, qui tamen pro illo priori videri futuri non poterant, cum pro eo signo non videretur futurus Christus. Latius ergo patere debebat pactum illud, ut comprehenderet omnes per naturalem propagationem futuros Adæ posteros, ac proinde omnes homines possibiles potuissent in hoc pacto includi, si futuri essent Adæ posterii.

VII. Hac ordinatio decretorum circa Virginis Conceptionem, non parum videtur diffici- liss.

Secundò, & præcipuè, nam secundum hanc doctrinam ægrè salvatur, quo modo Beatissima Virgo redempta fuerit à Christo, cum antecederet ad merita Christi initum fuerit pactum, & Virgo exclusa, ergo non debet filio, quod excludatur, nec ullâ ratione per ipsum liberatur à vinculis, quæ nec habuit, nec habere unquam debuit.

VIII. In illo modo statuendi decreta, ægrè salvatur quo modo Virgo fuerit per Christum redempta.

Tom. II.

debut. Sicut si focus navigantibus Paulus amicorum rogatu navigare nolit, & illi cariosam navem sortiti naufragium fecerunt, Paulus postea suafu Joannis, à quo etiam navem accipit, navigans sospes pertingit ad portum: certè quòd naufragium non fecerit Paulus, non debet Joanni, sed amicis; Joanni verò solum debet hanc navigationem: quod exemplum ad Beatam Virginem quivis facillè applicabit.

IX.

Dices: Ex meritis Christi dilatatum fuit decretum de Virgine.

Dices: Non solum nata est Virgo ex meritis filii, sed ex ipsidem etiam meritis dilatatum est decretum de illius existentia, sicque ob Christum periculum evasit, quod sufficit ad redemptionem. Sed contra: Nam pro illo priori signo, quo Deus pactum iniiit cum Adamo de gratia in posteris transfundenda, vel extenditur pactum ad omnes, qui quovis modo essent futuri illius posteris, vel ad illos solum, quos determinatè pro illo priori Deus significabat. Si primum, ergo Beata Virgo ingressa est pactum, & peccavit in Adamo, & consequenter debitum contraxit: si secundum, ergo pro illo priori positivè excludebatur à pacto, idque ante prævium, vel Christum, vel illius merita, ergo non est liberata à debito per merita Christi.

X.

Probabilis via Beatissimam Virginem à debito proximo peccati originalis eximendi.

Dua ergo alia probabiles viae sunt Virginem à debito proximo eximendi: prima est, ut in primo signo erect Deus hominem, quem constituat caput aliorum, pactum cum eodem iniens de transfundenda, vel amittenda gratia posteris, excepta tamen pro eodem signo illa, quam sibi esset Deus in Matrem electurus. (Lex enim universalis particulares aliquas exceptiones patitur) non tamen pro illo signo determinat quam in particulari eligeret; cum ergo pro tunc non determinetur, non magis pro illo priori eximitur beata Virgo, quam quavis alia, sicque intelligitur quomodo habeat remotum debitum peccati originalis, casu quo Adamus peccet. Deinde videt peccatum, decernit Christum, redemptorem, tandem ex Christi meritis Beatam Virginem ipsi in Matrem elegit, quae ipso facto per hanc electionem excluditur ex pacto ob merita Christi, cum enim Mater Christi quaecumque illa esset futura, ipso facto esset excludenda, Christus per sua merita illam in Matrem determinando, eo ipso eximit à debito.

Beata Virgo secundum hanc viam habuit debitum remotum.

XI.

Res hac aptissime explicatur exemplo ex humanis desumpto.

Explicant recentiores aliqui doctrinam positam hoc exemplo: ponamus Principem facultatem Paulo concedere novam urbem condendi, & cum eodem pacifere, ut si fidus Regi permanferit, omnes qui futuri sint incolae illius urbis, sint immunes à tributo, sin infidus omnes tributum teneantur in perpetuum solvere, illo uno excepto, qui illius civitatis futurus est prator: fit postea infidelis Paulus, Princeps verò rogatu Petri Joannem, qui animi aut valetudinis gratia civitatem illam cogitat, pratorem ejusdem urbis constituit, hic ergo ut praturam, ita liberationem à tributo, cui alias fuisset obnoxius, Petro acceptam refert. Idem est de Christo & Beata Virgine, haec enim debitum quoddam radicale habuit contrahendi maculam originalem, cum pactum ad omnes Adae posteris se extenderit, illa excepta, quae futura esset Mater Dei, quae dignitas pro illo priori non magis competeat Virgini, quam aliis, cum ergo postea Christus eam per merita sua Matrem designaverit, eadem opera à debito proximo originalis eam exemit, effecitque ut in Adamo non peccaverit.

Joannes in praedicto casu liberationem à tributo illo acceptam debet Petro.

Applicatur exemplum Christo & ejus Matri.

Dices: In illo priori signo, quo intelligitur peccasse Adamus, vel intelligitur Virgo ingressa pactum, & voluntas ejus peccasse in Adamo, vel non: si ita, ergo jam contraxit debitum proximum, nec per ulla merita filii potest ab eo liberari, cum quod jam factum est, nemo reddere infectum possit: si non, non potest postea intelligi peccare in Adamo, cum in ipso nemo peccare possit, nisi peccante illo, in tantum quippe peccatum imputatur posteris moraliter, in quantum ab ipso procedit physice, ipse autem in nullo alio signo nisi in illo priori intelligitur peccare.

XII. Obiit. Nisi in illo signo, in quo peccavit Adamus, Virgo ingressa fuit pactum non potest habuisse aliam omnino debitum.

Respondeo, argumentum probare, debuisse aliquo modo fuisse voluntates posterorum in voluntate Adami pro illo priori, non tamen determinatè, sed solum generatim, id est, omnium posterorum, illa excepta, quae futura esset Mater Dei, & sicut hoc, esse scilicet Matrem Dei, pendet ab aliquo ponendo in signis sequentibus, nempe meritis Christi, ita &, non quod jam peccet vel non peccet, sed quod peccaverit vel non peccaverit peccante Adamo. Dices ergo nec habuit debitum remotum, quod tamen est necessarium admittendum, alioquin nullo modo dici posset redempta à filio. Respondeo negando sequelam, ad debitum enim remotum sufficit esse unam ex posteris Adae, & quod pro eo signo non sit designata Mater Dei.

XIII. Omnes posterorum voluntates erant in illo priori ali-quo modo in voluntate Adami.

Alius hoc idem explicandi modus esse potest, ut pro primo signo intelligatur Deus dedisse gratiam Adamo transfundendam in posteros, iis solum exceptis, quos ipse ex speciali privilegio vellet nobiliori modo primo instanti conceptionis sanctificare, ex vi cujus pacti erat Adamus caput totius generis humani, non tamen ullius in particulari, cum nullus in particulari pro illo priori esset, qui ex vi modi ferendi legem illam eximit ab eò non posset, unde fuit debitum generatim in naturam humanam contrahendi originale, iis exceptis, qui peculiari modo essent sanctificandi.

XIV. Assignatur alia via per quam ille, qui eximere debet peccatum originale.

Aliquale exemplum hujus rei habemus in decimatione exercitus, ubi omnes milites sunt remotè saltem morti obnoxii, cum nullus sit in quem fors exsententià ab Imperatore lata cadere non possit, proximè autem il solum, qui decimo loco sunt futuri, quod tamen magis appositum esset ad rem nostram, si ad mortem eos condemnans statuisset decimum vel centesimum quemque salvare. Postea verò decernens Deus adventum Christi, ex meritis illius statuit Beatae Virgini gratiam perfectiorem peculiari illo modo conferre. Hoc ergo posito non solum libera futura erat Virgo ne peccatum originale contraheret, sed etiam eximenda erat à pacto, ne peccaret in Adamo, cum il solum peccaturi essent in Adamo, & consequenter deberent peccatum originale contrahere, qui essent futuri posteris Adae, & non sanctificandi modo illo particulari, quo Beata Virgo gratiam accepit.

XV. Res hac aptissime declaratur exemplo decimationis exercitus, ubi Imperator decernens vel decimum quemque salvum fore, quae interpretare, vel servare.

Hinc constat Virginem verè & propriè fuisse redemptam à filio, quia ex meritis passionis ipsius accepit hanc peculiarem gratiam, & praeservata est quo minus laboretur, alioquin lapsura. Si verò Adamus stetit, Virgo gratiam per illum non accepisset, si hoc peculiari modo eam statuisset Deus sanctificare, accepisset verò, & generalis illius sanctificationis cum ceteris Adae posteris particeps fuisset, si Deus hanc ei peculiarem gratiam facere non decrevisset.

XVI. Secundum hanc viam prorsus debet Virgo redempta fuisse à Filio.

Uterque hic modus probabilis est, solum displicet in priori, quod secundum illum, non immediatè

XVII.

in prioribus immediatè tendant merita Christi ad liberandam Virginem à peccato, & illius debito, sed mediatè solum, & consequenter, in quo præstantur est secunda via debitum proximum Virgini negandi. Restat solum Notandum, licèt singamus instantia rationis, ad instar instantium realium qua de causa facilè confunduntur, non tamen posse duci argumentum ab illis ad hæc; nec enim sequitur, non est aliquid pro priori aliquo signo, rationis; ergo non est in toto instanti, ut mille exemplis constat.

SECTIO SEPTIMA.

Deducuntur quedam Corollaria, tum circa seriem decretorum, tum immaculatam Virginis conceptionem.

I. **H**inc infero primò, si ex meritis Christi nullus contraxisset peccatum originale, futurum fuisse ipsum verè & propriè redemptorem: Sicut enim fuit verè redemptor respectu Virginis; ita & fuisse respectu aliorum, si hoc beneficium in ipsos contulisset.

II. Infero secundò cum P. Vasquez hic, Tom. 2. disp. 116. cap. 2. & aliis, decretam fuisse Incarnationem antequam ulli ex posteris Adæ in particulari viderentur contraxisse peccatum originale, non tamen antequam generatim esset debitum aliquod in natura. Primum probatur, quia sicut Beatissimam Virginem liberavit Christus suis meritis à peccato originali, ita quemvis ex Adæ posteris liberare potuisset, ut communiter fatentur Doctores, quod tamen præstare non potuisset, si prius ad Incarnationem & merita Christi contraxisset originale. Secundum docere videtur Sixtus quartus in extravaganti præcelsa de reliquiis & veneratione Sanctorum, asserens Divinam providentiam pro conciliandâ suo auctori naturâ humanâ lapsu primi parentis æternæ morti obnoxia, Beatissimam Virginem elegisse, ex qua Verbum carnem assumeret.

III. Quæres, quo pacto possit contingere, ut omnes generatim debitum originalis contrahant, nullus verò in particulari, omnes siquidem nihil aliud sunt, quàm hic, & ille, &c. Respondetur in denominationibus quidem physicis id contingere non posse; si enim tribus tantum hominibus Petro, Paulo & Joanne existentibus, omnes homines currant, Petrus, Paulus, & Joannes necessariò currunt: at in moralibus hoc non necessariò contingit; cum enim hæc denominationes proveniant ab intellectu & voluntate, quæ abstractiùs procedunt, potest aliquid competere omnibus generatim, & tamen nulli in particulari. Exempli gratia, ponamus absolutè voluisse Deum & efficaciter, ut unus ex filiis Noè statim post diluvium ipsi offerret sacrificium, est absolutè necessitas in omnibus ut unus offerat sacrificium, & tamen non est necessitas ut Sem in particulari offerat. Sic si Princeps ob rebellionem alicujus civitatis ferat in eos sententiam ut septem plectantur capite, in quos fors ceciderit, est absolutè obligatio in totâ civitate, ut septem plectantur, in nullo tamen in particulari est obligatio ut plectatur ipse; ergo rectè stat in moralibus posse aliquem generatim cadere absolutè in multitudinem, & tamen in neminem in particulari. Adde, sicut in om-

P. R. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

nibus, ita & in singulis fuisse pro illo priori debitum remotum contrahendi peccatum originale.

Dices: Hinc saltem sequi Deum velle res confusè; vult enim generatim solum, non descendendo ad particularia, qui est confusus volendi modus, sicut etiam confusa cognitio dicitur illa qua plura generatim cognoscuntur, non discernendo inter illa, nec unum ab alio distinguendo. Respondetur Deum non hoc sensu aliqua generatim velle, quasi non velit illa distinctè, sicut in hominibus contingit, qui cum confusè solum res subinde cognoscant, confusè etiam eas volunt; Deus verò distinctissimè & sigillatim omnia cognoscit & consequenter etiam voluntas, quæ sequitur cognitionem, distinctè etiam fertur in objecta: dicitur verò generatim aliqua velle, non quod ea non velit in particulari, sed quòd non magis unum velit, quàm aliud. Sic quando præcipit offerri sibi turtures aut columbas, novit pro illo priori distinctè individua unius generis & alterius, dicitur tamen generatim solum velle turtures aut columbas, quod non determinet in particulari quas velit, sed solum declarat se velle aliquas in particulari ex alterâ eorum specie sibi offerri, non tamen præferendo unam speciem alteri, quod tamen faceret si præciperet sibi offerri columbas determinatè, licèt adhuc maneret indifferentia circa hæc vel illa individua: Quando autem Deus præciperet hoc numero individuum sibi offerri, non magis in particulari fertur in illud quàm quando ex duobus vult alterum, sed solum in illo casu vult illud in particulari, præferendo omnibus aliis, hic verò vult illud in particulari, sed ita ut non præferat aliis, sed æqualiter in particulari vult omnia, quod in Deo, qui omnia cognoscit perfectè, est velle generatim.

Infero tertio: Fuisse præfinitum Christum ante prævisionem ullius peccati actualis posteriorum Adæ: quo tamen non obstante, ad redemptionem etiam nos à mortalibus venit Christus. Prima pars probatur, tum quia multa peccata actualia præsupponunt Incarnationem, ut hæreses contra hoc mysterium, peccata Judæorum in personam Christi, & alia hujusmodi; tum quia juxta communem sententiam omnium, auxilia tum Adæ ad resurgendum, & ad peccata post lapsum vitanda, tum posteris omnibus ad resistendum tentationibus data sunt ex meritis Christi, sed peccata supponunt omnia requisita ad ea faciendâ vel vitandâ; ergo prior naturâ est Incarnatio quàm peccata actu commissa.

Secunda etiam pars declaratur; licèt enim Christus non fuerit præfinitus ut tolleretur peccata actualia jam prævisa, missus tamen fuit ad auxilia congrua nobis danda ad peccata vitanda, & ad remedia præparanda peccatis, quæ jam præsciebantur, non quidem posita, sed imminere in radice, nempe peccato Adami, sicque mittebatur ut casu quo peccata actualia committerentur, Sacramenta & alia ad illorum ablationem pararet.

Dices primò: Christus venit ut redemptor respectu actualium; ergo debebant videri commissa. Negatur consequentia: ad redemptionem enim sufficit, quòd liberet à peccatis quæ esse mus commissuri, ut in simili omnes dicere debent de Virgine, meritis Filii creptâ ab originali, respectu cujus Christus verè fuit redemptor.

A a

IV. Obje. Ex his sequi, Deum velle res confusè.

Resp. Deum omnia qua vult, velle distinctissimè.

Quia se voluitus qua Deus vult offerri sibi turtures aut columbas.

V. Præfinitus fuit Christus ante prævisionem ullius actualis peccati posteriorum Adami.

VI. Missus fuit Christus ad auxilia in remedium peccatorum, qua jam in radice imminabant.

VII. Quid requiratur ut Christus venerit ut redemptor respectu peccatorum actualium.

Dices

II. III. IV. V. VI. VII.